

HØJESTERETS DOM

afsagt mandag den 7. juni 2021

Sag BS-30936/2020-HJR
(2. afdeling)

Erstatningsnævnet
(advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

mod

A
(advokat Karsten Høj, beskikket)

I tidligere instans er afsagt dom af Vestre Landsrets 8. afdeling den 9. juli 2020 (BS-5565/2019-VLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Rekling, Hanne Schmidt, Jens Kruse Mikkelsen og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande

Appellanten, Erstatningsnævnet, har påstået frifindelse.

Indstævnte, A, har principalt påstået stadfæstelse, subsidiært at Erstatningsnævnet skal anerkende, at han er berettiget til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for perioden fra den 28. januar 2014 til den 3. december 2015.

Parterne har indgået aftale om, at A for Højesteret frafalder domstolsprøvelse af størrelsen af erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste for perioden 2012-2015. Hvis Højesteret finder, at A er berettiget til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for hele eller en del af den krævede periode, vil Erstatningsnævnet efter eventuel yderligere oplysning af sagen træffe afgørelse om størrelsen af denne erstatning og tilkende renter heraf fra den 28. februar 2016.

Anbringender

Erstatningsnævnet har supplerende anført navnlig, at nævnets afgørelse af 31. maj 2017 er korrekt efter ordlyden af offererstatningslovens dagældende § 13, stk. 3, og forarbejderne samt de foreliggende faktiske oplysninger.

Ifølge forarbejderne til den dagældende § 13, stk. 3, blev bestemmelsen indsat for at skabe overensstemmelse mellem ordlyden og Erstatningsnævnets praksis. Ifølge forarbejderne til den gældende § 13, stk. 3, blev bestemmelsen ændret, fordi den skadelidte fremover frit burde kunne fremsætte nye krav, så længe Erstatningsnævnet ikke har afsluttet sagen. Der er således ikke tvivl om indholdet af den dagældende § 13, stk. 3, nemlig at et nyt krav bortfalder, hvad enten det er en ny erstatningspost eller en udvidelse af et tidligere fremsat krav, hvis det ikke er fremsat senest to år efter, at ansøgeren indså eller burde indse kravets eksistens, uanset at Erstatningsnævnet ikke i øvrigt har afsluttet sagen.

As ansøgning af 17. november 2011 angår kun erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fra den 1. juli 2011 til den 31. december 2011, og ansøgningen kan hverken efter sit indhold eller det efterfølgende forløb udstrækkes til også at angå erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fra den 1. januar 2012 til den 3. december 2015. Det var først i ansøgningen af 28. januar 2016, at A fremsatte krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for denne periode. Fristen i § 13, stk. 3, var på dette tidspunkt sprunget.

Landsrettens flertal har ikke belæg for at konkludere, at Erstatningsnævnets afslag på yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste udgør et urimeligt resultat for A. Afslaget kan ikke anses for urimeligt, fordi den nugældende § 13, stk. 3, ville have ført til et andet resultat, men må tværtimod efter den dagældende § 13, stk. 3, anses for rimeligt, ikke mindst henset til, at As advokater undlod at reagere på Erstatningsnævnets henvendelser i 2012, i 2013 og i 2014 og først i 2016 indgav ansøgning om erstatning for perioden 2012-2015.

Erstatningsnævnets afgørelser fra september 2013 og januar 2014 efterlod ikke tvivl om, at As krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ville bortfalde, hvis han ikke inden for den lovbestedte frist ansøgte om erstatning for tiden efter 2011.

2-årsfristen i den dagældende § 13, stk. 3, skal regnes fra det tidspunkt, hvor følgerne af overfaldet, der kræves erstatning for, har vist sig på en sådan måde, at den skadelidte har rimelig anledning til og mulighed for at rejse et – eventuelt foreløbigt – erstatningskrav.

A har supplerende anført navnlig, at 2-årsfristen i den dagældende § 13, stk. 3, gælder for "nye krav", når der er truffet afgørelse om en tidligere indgivet ansøgning, og der derefter ikke længere er krav under behandling i Erstat-

ningsnævnet. Fristreglen kan efter sin formulering ikke anses for at finde anvendelse, hvis nævnet fortsat behandler andre krav, som det var tilfældet i denne sag. Det gælder særligt, når det krav, der er under behandling, har direkte betydning for det krav, der afvises.

Der kan ikke lægges vægt på forarbejderne til den nugældende § 13, stk. 3, som blev indsat i offererstatningsloven i 2019. De pågældende lovforarbejder har karakter af efterarbejder og kan ikke være afgørende for bedømmelsen af den foreliggende sag.

Ansøgningen af 17. november 2011 om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste må i overensstemmelse med sin formulering forstås sådan, at den dækker perioden fra den 1. juli 2011 og frem. Han var på ansøgningstidspunktet langtidssygemeldt, og han har ikke, som hævdet af Erstatningsnævnet, sat en ramme for sagen, der betød, at han alene ønskede erstatning for tabt arbejdsfortjeneste frem til den 31. december 2011. Dette savner mening. Erstatningsnævnet anvendte i forbindelse med sin sagsoplysning også selv formuleringen "fra den 01-07-2011 og frem", herunder da nævnet den 23. september 2013 anmodede Aarhus Kommune om at sende oplysninger om udbetalte sygedagpenge. Nævnet var på dette tidspunkt bekendt med, at han fortsat var sygemeldt og havde et ganske betydeligt indtægtstab.

Erstatningsnævnet var på baggrund af ansøgningen af 17. november 2011 – uafhængigt af periodevis advokatrepræsentation – forpligtet til at indhente de oplysninger, der manglede for at træffe afgørelse om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste fra den 1. januar 2012 og frem.

Landsrettens mindretals begrundelse for at frifinde Erstatningsnævnet bygger på den forkerte antagelse, at loven indeholder et krav om, at skadelidte skal opgøre sine krav. Der skal alene ansøges om erstatning og foretages en vis præcisering af, hvilke krav der er tale om. Derefter træder Erstatningsnævnets forpligtelser med hensyn til sagsoplysning mv. i kraft.

Ansøgningskravet blev opfyldt ved ansøgningen af 17. november 2011, og han har ikke haft anledning eller pligt til at indsende yderligere ansøgninger om erstatning for indtægtstab.

Advokat Mette Stenleds mail af 22. august 2013, hvor hun oplyste, at hun ville opgøre og fremsende krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for 2012 og 2013, udgør i sig selv en ansøgning om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. 2-årsfristen i § 13, stk. 3, er allerede af den grund overholdt, for så vidt angår 2012 og 2013.

Den dagældende § 13, stk. 3, skal ikke forstås således, at skadelidte i en situation, hvor der er indgivet ansøgning om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, kontinuerligt skal opføre og fremsende sit krav, mens sagen fortsat er under behandling. Det ultimative ansøgningsprincip, som Erstatningsnævnet fortolker ind i § 13, stk. 3, har ikke støtte i hverken lovtekst eller forarbejder. De hensyn, som omtales i forarbejderne, gør sig ikke gældende i den foreliggende sag.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om Erstatningsnævnet ved sin afgørelse af 31. maj 2017 var berettiget til at afvise As krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for perioden fra den 1. januar 2012 til den 3. december 2015 med henvisning til, at kravet var fremsat for sent, jf. offererstatningslovens dagældende § 13, stk. 3.

§ 13, stk. 3, bestemte, at nævnet ikke kan behandle en ansøgning, hvis nævnet tidligere har behandlet erstatningskrav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, og "det nye krav fremsættes mere end 2 år efter, at ansøgeren indså eller burde indse eksistensen af dette krav, medmindre der foreligger særlige grunde".

Det er ikke efter bestemmelsens ordlyd og lovforarbejderne klart, hvornår der er tale om "nye krav" i § 13, stk. 3's forstand. Højesteret finder herefter, at det i mangel af holdepunkter for andet ikke kan kræves, at en skadelidt, mens sagen verserer ved Erstatningsnævnet, skal genfremsætte krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, som allerede er rejst i en tidligere ansøgning – således som det skete ved As ansøgning af 17. november 2011, hvor han ansøgte om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for perioden "1. juli 2011 og fortsat".

Af de grunde, som landsrettens flertal har anført, tiltræder Højesteret herefter, at Erstatningsnævnet ikke var berettiget til ved sin afgørelse af 31. maj 2017 at meddele afslag på yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste under henvisning til offererstatningslovens dagældende § 13, stk. 3.

Højesteret stadfæster derfor dommen.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Erstatningsnævnet betale 120.000 kr. Beløbet skal indbetales til Højesteret, der efter dækning af udgifter til fri proces afregner med retshjælpsforsikringen.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Erstatningsnævnet betale 120.000 kr., som indbetales til Højesteret.

Sagsomkostningsbeløbene skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.